

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 12 (3468) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Ujabb öt nagy ellenséges kereskedelmi hajót, három torpedórombolót és két búvárhajót süllyesztettek el a németek

**Ebben a hónapban már kilenc torpedórombolót vesztek az angol-
szászok — Közzétette első hivatalos jelentését a „második arcvonál”
parancsnoksága**

Tíz korosztály mozgósításával válaszolt Lettország a szovjet bekebelezési tervre

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda értesülése szerint német búvárhajók ismét öt nagy ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el, összesen 36.500 bruttóregisztertonna tartalommal. Megsemmisítettek ezenkívül három torpedórombolót és két ellenséges búvárhajót. Két ellenséges bombázót lelőttek. Három más hajón a torpedók súlyos rongálásokat okoztak. Ezeket a sikereket az Atlanti óceán északi vizein, a Földközi tengeren és a Fekete tengeren érték el. A szövetségesek a most jelentett veszteséggel együtt ebben a hónapban összesen 9 torpedórombolót vesztek.

Londonból jelentik: (B. T.) Vasárnap késő délután a szövetséges expedíciós főhadiszállása közzétette első kommunikációját, amivel hivatalosan kifejezésre juttatják azt a tényt, hogy a második arcvonál parancsnoksága megkezdte tevékenységét. A kommuniké a következőképpen hangzik:
— Most már közelítő, hogy Eisenhower tábornok, akire a kombinált vezérkarok parancsnokságát bízták, elfoglalta helyét a nagybritanniai főhadiszálláson. A Földközi tenger vidékéről Nagybríanniába való elutazása előtt Eisenhower tábornok Roosevelt elnökkel és Churchill miniszterelnökkel tárgyalt.

Stockholmból jelentik: (B. T.) A rigai rádió tegnap este közölte, hogy Lettország válaszol arra a szovjet nyilatkozatra, mely szerint a Szovjet a Balti államokat ismét bekebelezni szándékozik, 10 korosztály mozgósítását rendelte el. Közölte továbbá a rigai rádió, hogy a lett nép el van szánva arra, hogy hazáját fegyverrel a kezében védi meg.

Élehang szovjet válasz a lengyel nyilatkozatra

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a Tass szovjet hírszolgálati iroda hivatalos válasza adott a lengyel kormány nyilatkozatára s ebben kijelenti, hogy a lengyel nyilatkozatot csak a Curzon-vonal elvetésének lehet tekinteni. A hivatalos válasz a következőképpen hangzik:

— Válaszol arra a nyilatkozatra, melyet a lengyel kormány január 15-én Londonban kiadott, a Tass hírszolgálati irodát a következő nyilatkozattal felre jogosították fel:

1. A lengyel nyilatkozatban a Curzon-vonal szovjet-lengyel határként való elismerésének kérdését ügyesen megkerülték és egyáltalában nem vettek tudomásul, ami csak a Curzon-vonal elvetésének tekinthető.

2. A lengyel kormány hivatalos tárgyalások megindítására vonatkozó javaslataival kapcsolatban a szovjet-kormány azon a véleményen van, hogy ez a javaslat csak a közvetlen felrevezetésre törekszik. Könnyen óvható, hogy a Szovjet Unió nem kezdhet tárgyalásokat egy olyan kormánnyal, amely megszakadta a diplomáciai kapcsolatát. A Szovjet körök hangsúlyozni kívánják, hogy a lengyel kormánnyal a diplomáciai kapcsolatokat a lengyel kormány hibájából szakították meg, mivel a lengyel kormány nyelkenyen résztvett az állítólagos csejui

tömeggylükossággal kapcsolatos német antiszovjet hadjárataiban.

3. A szovjetkörök véleménye szerint a fentemlített körülmények ismét azt bizonyították, hogy a jelenlegi lengyel kormány nem kívánja helyreállítani a jó szomszéd viszonyt a Szovjetunióval.

Anglia és Amerika előzetesen hozzájárult a a lengyel nyilatkozathoz

Washingtonból jelentik: (B. T.) Cordell Hull külügyminiszter szombaton fogadta a washingtoni lengyel nagykövetet, hogy átnyújtsa neki az Egyesült Államok kormányának válasza a lengyel emigráns-kormányra arra a kérdésre, hogy közvetlenül a lengyel-szovjet határvidékén.

Tájékoztató washingtoni körök szerint a válasz kedvező és az Egyesült Államok Angliával együtt felajánlja jószolgálatát az orosz-lengyel ellentét kiküszöbölésére. Washingtonban felteszik, hogy a lengyel nyilatkozathoz, amelyet már Sztalin kezéhez juttattak, Anglia és Amerika előzetesen hozzájárult.

London. (Bud. Tud.): A Times az elszászai politikai eseményekről Nápolyból közölt jelentése szerint a Balglio kormány Nyugatolaszország egyik központi fekvésű helységébe való áttelapítását megkezdte.

Helsinki. (MTI) Semleges újságírók, köztük a Neue Zürcher Zeitung, valamint több svéd lap képviselője a finn főhadiszállás és külügyminisztérium meghívására szemleutat tett Keletkaréliában, hogy a helyszínen szerezzen meggyőződést az ottani lakosság helyzetéről. A semleges újság-

írók általában elismerően nyilatkoztak a jelenlegi viszonyokról, amelyek Keletkaréla finn megszállásának első időszakához képest minden tekintetben híven betartotta a nemzetközi határozmányokat.

Bolivia őserdőjében öt hittérítőt megöltek az indiánok

Madrid. (MTI): A NTL jelenti: Mint Buenos Airesből jelentik, Bolívia őserdőjében 5 északamerikai hittérítőt megöltek az indiánok. A Chicagóból ezermázó lelkesek kellő védelem nélkül előremérészkedtek a Santo Corazon folyón, a Paraguay folyó egyik mellékfolyója melletti eddig fel nem tárt területre. Minthogy azóta nem érkezett rólu híre, a bolíviai kormány katonai csapatot küldött ki felkutatásukra. A Santiago de Iquitosból érkező híre szerint a katonai osztag most azt jelentette, hogy az északamerikai lelkesek vad indiánok áldozatai lettek.

Megrázó részletek az argentínai földrengésről

Teljesen elpusztult San Juan városa, melyet váratlan bombatámadásként ért a szörnyű elemi csapás

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Buenos Airesi jelentés szerint a szofibati esti argentinai földrengés következtében San Juan városban legalább 200 ember vesztette életét. A városban nincs víz és világítás. A segélymunkálatokat nagyon megnehezítette, hogy az utcákon támadt széles repedések következtében nehezen tudják megközelíteni az összemolt házakat.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat Monte-Videoból származó jelentése szerint vasárnap este odérkezett utasok arról számoltak be, hogy a san-juanai földrengés halálos áldozatainak száma az 5000-et túlhaladta.

Buenos Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Egész Argentína annak a borzalmas földrengésnek hatása alatt áll, amely teljesen elpusztította San Juant, a hasonlónevű tartomány székhelyét. A beérkezett hírek szerint a földrengés sokkal súlyosabb volt, mint első pillanatban feltételezték. Különvonatokon eddig 2000 sebesült szállították át Mendozába, ahonnan a károsultak felségélyezésé irányítják. A földrengésről a következő részleteket jelentik:

San Juan városát szombaton 20 óra 15 perc és 20 óra 55 perc között három földrengés rázta meg, amelyek minden esetben egy percig tartottak és egyre fokozódó erejűek voltak. A városra teljes sötétség borult. Az utcákon hatalmas tánczó rések keletkeztek és néhány perc múlva többhelyen kiltört a tűz. A kazánnyak aránylag nem ron-

gálódtak meg annyira és az ezredparancsnok azonnal megszervezte az első segélynyújtás munkáját.

A város terein rögtönzött kórházakat állítottak fel, ahol az életbenmaradt néhány orvos emberfeletti munkát végezett. Több segélyvonat érkezett hamarosan gyógyszerrel, ruhákkal, takarókkal és sátrakkal. Az argentin fővárosból a földrengés híre repülőgépen küldték ki orvosokat és betegápoló nővéreket. Argentína valamennyi kórháza felajánlotta gyógyszerét és műszereit. Az argentin kormány nemzeti gyásznapot rendelt el. Ramírez tábornok, államelnök nagyarányú gyűjtést rendelt el a károsultak felségélyezésére. Egy másik jelentés szerint a földrengés San Juan városát majdnem teljesen elpusztította és úgy érte a lakoságot, mint valami váratlan bombatámadás. A házak falai összemoltak és minden maguk alá temették. A székesegyház tornya úgy ingadozott, mint a nád a szélben. Az első földlökés után bealított sötétségben mindenütt csak a sebesültek segélykiáltásait lehetett hallani. San Juan körül mintegy ezer kilométeres körzetben érezhető volt a rengés ereje. Buenos Airesben is érezték a rengést, különösen a magasabb házakban mozdultak el a képek és lámpák. San Juant 1562-ben Jaure spanyol gyarmatos alapította.

Liszabonból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint San Juan városban a hétfőre virradó éjszaka újabb földrengés történt. Az eddigi jelentések szerint az újabb földrengés könnyebb kimenetelű volt.

Búcsúbeszélgetés Percényi Lászlóval

a nagyváradi napokról, síherről, színházról, filmről
és örök szerelméről, Kolozsvárról

Nagyvárad, jan. 17. Fővárosi színész még alig aratott Nagyváradon olyan meleg és tartós sikert, mint Percényi László, az Új Magyar Színház művésze, a Zsuzsó férj szerepében. Őt előadásán át estéről-estére zeufolásig megtöltötte a közönség a színházat és ha a kitünő színész még néhány nappal megtoldhatta volna vendégjátéka időtartamát, semmivel sem lanyhult volna az érdeklődés, mert valószínűleg hólabda-játék-szerűen terjedt a városban nagyszerű alakításának híre.

De már mennie kellett. A film is foglalkoztatja, új Csádó-darabra is készül, azért szombaton éjszaka búcsút vett Nagyváradtól.

Elragadtatással beszélt a napokról, amelyeket itt töltött. *Nahát, el nem tudta volna képzelni, hogy ilyen aranyos város ez, úgy élt itt egy hétig, mint Marci Hevesen, mindenki szeretettel vette körül és egyetlen vidám, kedves hangulatba olvadt a váradi kirándulás napjában a munka és a szórakozás. Szinte diákos ellágyultsággal fájlalta, hogy ennek is vége, pedig az ilyen naiv érzékenységek nem tulságosan gyakoriak a Percényihez hasonló embereknél, akik tapasztaltak már egyet-mást az életben.*

A Szigligeti Színház tagjairól különös szeretettel beszélt.

— *En még nem is láttam ennyi jó embert egycsomóban.* — mondotta. — *Ugy ragaszkodnak egymáshoz, hogy ez a legjobb családokban is ritkán fordul elő. Előadások után, szünetek közben összeülnek egy öltözőben és kedvesen, jóízűen, testvériesen dumálnak. Semmi marakodás, semmi acsarokodás, ahogy ez a szakmában szokásos. Mondtam is nekik: „Ti nem is vagytok színészek...” A főrendező, Horváth Jenő, pláne unicum a maga nemében. Vajból van a szíve és mindenkiről a legemesebb indulatot tetelezi fel. Meg is kérdeztem tőle: „Nem fizetél még rá erre a jószág-ra?” Azt felelte: „En hiszek.”*

Öröm hallgatni Percényit, ahogy művészetéről, darabokról, filmről és az élet mai jelenségeiről beszél. Színesek, találóak a megjegyzései, mélyenjáró gondolatokat tár fel, nem is várt volna felkapott színésztől, a Zeuzó léha Péteréről ennyi bölcseséget az ember. Megkérdeztük például, hogy mit szól a rajongásához, amivel a közönség kedvence eziről körülveszi?

— *Modern fétiszmus ez, ami néha engem is zavarba hoz. Megtörtént, hogy egy anya hozta a gyermekét elém. „Azt*

akartam, hogy ő is álljon egyszer szem-szemtől-szembe a művész úrral.” Hogy jövök én ehhez?... Egy más alkalommal a vonaton, amelyen kiránduló diáklányok utaztak, rohantak meg engem a kedves kis rajongók. Egy idősebb úr majdnem felelősségre is vont és rosszulán jegyezte meg: „Nem tartja ezt komolytalannak? Ez nem is a színészek, hanem a férjnek szól...” Azt feleltem és most is azt kell mondanom: A rajongás az ifjúság joga. Lelki torna, amiben komoly értékek edződnek. Mi megmutatjuk a rajongás útját az ifjúság számára a színeszet, a művészet, az irodalom felé, ami idővel nemes érdeklődéssé higgad. Mi ugyanis kiöregszünk, eltűnünk, de ez az érdeklődés megmarad. A fiatalság nem mindig érti az eszmét, de személyekért tud lelkesedni. S ebben a lelkesedésben lassan megéri az eszme megértése is. Azért én nem tartom az ifjúság rajongását se veszélyesnek, se oktalannak...

A művészetről nagy áhítattal beszélt Percényi László.

— *Minél feljebb jut az ember a mes-*

terségben, — mondja, — annál nagyobb benne az alázat... Sajnos, a film sok színészből esőkkenti a tiszta színművészet megbecsülését. Pedig a film még nem művészet nálunk. Mozaik-munka, mesterség. Nagy anyagi lehetőségeket nyújt, de ugyanakkor fejlődésképes erőket félbenmaradásra ítél. Ez sok tehetséges színészüknél már meg is mutatkozik. A film gyorsan teszi általánosan ismertté, népszerűvé a színészt, de igazi értékeire kedvezőtlenül hat.

Kedves közvetlenséggel, a szerény öntudatosággal egy rokonszenves nemével beszél pályájáról, sikereiről.

— *Kár, — mondja, — hogy nem valami komolyabb szerepre hívtak le ide. De talán lesz még erre mód. A Bizánc Constantin eszéjára különösen a színpadhoz önt. Szülővárosomban, Kolozsváron is szerettem volna eljátszani, de, sajnos, ez lehetetlenné vált. Pedig még tiszteletdíjat sem kértem volna érte. Imádom azt a várost, örök nosztalgiaiával vágyódom oda és sohasem fogom igazán pestinek érezni magam... Néha valami hülönös fantázia-szomjúság vesz erőt rajtam. Akkor egy-két napra elutazom Kolozsvárra s ott felüldülök.*

A nagyváradi napok, úgy vesszük észre, ugyanilyen üdülést jelentettek a kiváló művész számára, aki vasárnap hajnalban utazott vissza Budapestre.

(j. b.)

Újból rendezte a polgármester a tejvásárlást

Dr. Soós István polgármester a tej-utalványozás rendezésének újabb szabályozásával kapcsolatban az alábbiakat hozza a közönség tudomására:

1943. február 1-től kezdődően Nagyvárad város területén tejet beszállítani csupán a közellátási hivatal által kibocsátott hivatalos vízjegyes papírra nyomott A) B) mintájú tejtutalvány, valamint az OMTK helyi fiók által kibocsátott rózsaszínű, víznyomomás, szárazhőlyegzős szállítási engedély alapján lehet. Tejszállításra, illetve vásárlásra csupán terhességig, 3 éves aluli gyermekek, továbbá 3-14 év közötti gyermekek, tejtáplálkozásra utalt betegek, vagy 70 éven felüli személyek jogosultak. Ezen igényjogosultak közül a terhességig és 3 éves aluli gyermekek napi 5 dl, a többi igényjogosultak napi 3 dl tejet igényelhetnek.

A tejtutalványok kiadása kizárólag posta útján bonyolítottatik le, az alábbi módon. Mindazok, akiknek már eddig utalványuk volt, jelen rendelkezés ki-

bocsátása után szerezzenek be új igénylő lapot a fűszeresknél, vagy a tőzsdékben. Ezen lapot kitöltve és szabály-szerűen aláírva küldjék be postán a közellátási hivatalhoz. Olyan esetben, ahol az igénylős bejegyzés címén történik, az igénylőlap mellé újkeletű tisztiorvosi vagy hatósági orvosi bizonyítvány mellékelendő. A közellátási hivatal az így beadott igénylőt felülvizsgálja, az adatokat összehasonlítja a törzslap adataival és az új igazolványt mindenkinek postán kézbesíti ki. Senkinek tehát személyesen jelentkezni az igazolványért nem kell és nem is szabad. Akinek eddig még nem volt utalványa egyelőre új tejtutalványt kérnie nem szabad. Amennyiben ennek megnyílik a lehetősége, az érdekeltek értesítve lesznek.

Amidőn az igénylőlapot az igénylő beküldi a közellátási hivatalhoz, köteles válaszbélyeggel ellátni, pontosan megjelölve választóterületét mellékelni hozzá, amelyben még 1943. február 1. előtt megkapja az új utalványt.

Az igénylőlapok legkésőbb 1943. január 22-ig beküldendők, mert csak így dolgozhatók fel február 1-ig.

Az igénylőlapok felhasználása a következőképpen történik:

Az igénylős alkalmaival a hivatal által rendelkezésre bocsátott úrlapon feltüntetendő az igénylő neve és pontos lakcíme, a tejtermelő neve, lakóhelye és gazdálkodóinak száma, valamint a jogcím megjelölése, aminek alapján az utalványt igényli. Az igénybejelentő lapot az igénylő sajátkezüleg aláírni tartozik. Az igénybejelentőlap benyújtásával egyidejűleg bemutatandók mindazon iratok, amelyek a bejelentő igényjogosultságát igazolják. Ugyan-olyan beszállítandó az igénylő hirtében levő jelenlegi tejszállítási igazolvány is.

A tejtutalványok felhasználása a következőképpen történik:

Az igényjogosult a tejtutalványnak a

Mozik műsora:

APOLLÓ: Kivirul az öreg sziv.

BELVÁROSI: Hegyek leánya.

CASINO: Agrólszakadt urileány.

KORONA: Gróf Monte Christo II. rész

termelőt illető részét a termelőnek átadja és a 2. sz. szelvényen igazolja a hónap elteltével a tejmenyiség átvetelét. Az ilyen módon igazolt utalványt a termelő a következő hó 5. napján benyújtja a községi előjáróságnak, mint nyilvántartó hatóságnak, a kiszolgált tejmenyiségnek a beszállítási köteleesség teljesítésébe való becsapítás, illetőleg a búzaegység jóváírása céljából, a községi előjáróság a feljegyzés megtörténte után az utalványról leszkítja az ellenőrző szelvényt (3. sz.) és azt a területileg illetékes közellátási felügyelőségnek megküldi.

Azok, akik nem kapták volna meg kellő időben a tejtutalványt, felszólalással (reklamációval) élhetnek a közellátási hivatalnál (Szaniszló-u. 15. sz.) a következő napokban és órákban:

1943. február 1: 8-9 óráig Bihar, 9-10-ig Fugyi, 10-11-ig Fugyivásárhely, 11-12 Hegyközkovácsi, 12-13 Kismarja, Kisszántó, 13-14-ig Nagy-szántó.

1943. február 3: 8-9 óráig Mezőszakadát, 9-10 óráig Körösgyeres, 9-10 óráig Körösharsány, 10-11-ig Köröstarján, Köröszeg, 11-12-ig Szentjános, Ujpalota, 12-13 óráig Váradszőlős, 13-14 óráig Váradszentmárton, Vizesgyán.

1943. február 4: 8-9 óráig: Alpar, Alkér, Apáti, Artánd, Báránd, Badó, 9-10 óráig: Biharpuszoki, Biharzent-andrás, Bors, Cécse, 10-11 óráig: Biharbücsög, Biharfélegyháza, Biharke-resztes, Csátár, Cséffa, Derecske, 11-12 óráig: Derecske, Erdőhályfalva, Fere-föld, 12-13 óráig: Ersemjén, Feskülő, Ezstár.

1943. február 5 én: 8-9 óráig: Felkér, Felsőbarakony, Gyapju, 9-10 óráig: Hajó, Hegyközpályi, Szaldobágy, 10-11 óráig: Hegyközpályi, Izló, Imánd, 11-12 óráig: Kalota, Kardó, Kágya, Kér, 12-13 óráig: Kisürög, Konyár, Köröskisjenő, 13-14 óráig: Köröskisjenő, Köröszakall, Köröszegapáti.

1943. február 7: 8-9 óráig: Kövesd, Kövesgyháza, Madarász, 9-10 óráig: Mezőgyán, Mezőpéterd, Mezőszabolcs, Mezőtelegd, 10-11 óráig: Mésztelek, Méske, 11-12-ig: Nagykágya, Nagyürög, Oláhapáti, 12-13 óráig: Ópálot, Örvénd, Paptamási, 13-14-ig: Felhánthida, Pocsaj.

1943. február 8: 8-9 óráig: Pósolaka, Püspökfürdő, Sáp, 9-10 óráig: Sáránd, Sarkad, Szabolcs, 10-11 óráig: Szalárd, Székelyhid, Tataros, 11-12 óráig: Told, Tóti, Ujfalu, Váradtes, Váradpósa, Ürög, Szántó.

Szolgáltató gyógyszertárak:

III. CSOPORT:

KIGYÓ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Retsz I.) 15-68.

II. RAKOCZI F., Szacsavay-u. 28 (Csanda E.) 17-47.

OROSZLAN gyógyszertár, Mussolin-tér 14. (Mihály L.) 32-91.

MADONNA gyógyszertár, Sztarove szky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Feder Vilmos) 33-67.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

Egységes állami zsirjegyet vezetnek be az országban

A Magyar Tudósító jelenti: A közellátási kormányzat a lisztre, cukorra, kenyérré és petrolcumra vonatkozóan tudvalóleg fokozatosan egységes jegyeket vezet be. Most ugyanilyen formában és rendszer alapján bevezetik az egységes zsirjegyeket is. Az erre vonatkozó rendelkezések hamarosan részleteiben is nyilvánosságra kerülnek, végrehajtásuk pedig idejében megtörténik. Az egységes zsirjegy sok anomáliát szüntet meg, de azokban a helységeken, ahol eddig nem volt a zsirjegy-rendszer bevezetve, természetesen megmarad az eddigi állapot. Szó van arról is, hogy a közellátási kor-

mányzat az egész ország területén új nyilvántartásba veszi az összes fogyasztói háztartásokat, amelyekről a közigazgatási hatóságok fogyasztói törzslapokat állítanak ki. A törzslapok alapján országos fogyasztói katasztert fektetnek le. Ennek a rendszernek előnyös és sokoldalú jelentősége van, így a többek között lehetővé teszi a kettős ellátás megakadályozását. Ennek kapcsán a munkakerülők és jezsuzérek megfizetésére is sor kerül. Hír szerint a megfizetés munkakerülők és jezsuzérektől megvonják a másodrangú jegyre kiadott élelmiszereket.

Összeomlottak a bolsevisták megismételt támadásai Kercstől északkeletre és a nikopoli hídfőnél

Sven Hedin szerint: Németország az egyetlen hatalom, mely megmenetheti az emberiséget a legnagyobb szerencsétlenségtől, a bolsevizmustól

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Németország az egyetlen hatalom, amely abban a helyzetben van, hogy nemcsak Európát, de az egész emberiséget megmenetheti a legnagyobb szerencsétlenségtől, amelyet a világ valaha is megért, a bolsevizmustól. — jelentette ki Sven Hedin, az ismert svéd kutató a Lokal Anzeiger munkatársa előtt. Sven Hedin különösen az angolszászoknak és a szovjetnek az európai szárazföld ellen irányuló közös megsemmisítési tervükkel szemben foglalt állást és kiemeli, hogy az európai szárazföld szovjetizálása esetén Anglia könnyű zsákmányává válhat a bolsevizmusnak. Ha a Szovjetunió sikeresül Németországot romba dönteni, akkor nyitva áll az útja annak, hogy a Szovjet Birodalma határait a Csatornától az Atlanti-óceánig és a Földközi-tengerig kiterjeszthesse. A svéd kutató kifejezést ad annak a szilárd meggyőződésének, hogy a német véderő fel fogja tartóztatni a bolsevista áradatot és megmenti Európát.

Kirovogradtól északnyugatra ismét támadtak a bolsevisták

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnokának közli: Kercstől északkeletre és a nikopoli hídfőnél a szovjet megismételt támadásai összeomlottak. Kirovogradtól északnyugatra az ellenség újból támadott. Támadásait elkeseredett harcokban felfogtuk. A harcok során az ellenség egy helyen betört, de ezt a betörési helyet ellentámadással elzártuk. Saskövtől keletre meglepetésszerű támadásunkkal súlyos veszteségeket okoztunk az ellenségnek. A bolsevisták sok tehermentesítő támadását visszavertük. Pogaribestől délnyugatra ellentámadásunk újabb területet nyert. A Berdiesevtől nyugatra folyó harcokban az ellenség az utóbbi két nap folyamán 116 löveget, sok páncélos és egyéb hadianyagot veszített. A Novograd-Volinszktól nyugatra eső területen és Sarnytól nyugatra élénk helyi harcok folynak. Rjécicától nyugatra eső területen csapataink visszaverték egy szovjetesoportot. Kiriesevtől nyugatra a bolsevisták újból nagy erővel támadtak. Egy betörést elreztelítettünk. Itt 27 ellenséges páncélos pusztult el. Neveljtől északra és északnyugatra, valamint az Ilmen-tőlől északra a bolsevisták folytatták támadásukat. Az ellenség néhány helyen betört, de ellentámadással visszavertük. Leningradtól délre a bolsevisták támadásba kezdtek. Visszavertük őket. Egy szakaszon még folynak a harcok a betört ellenséges csoporttal. Oranienbaum területén szombaton is meghin-

sult minden szovjet támadás. Január 15-én a keleti arcvonalon 72 ellenséges gépet lőttünk le. Veszteségünk három gép.

A délnémetországi arcvonalon Corvarótól északra kemény harcokban

erős ellenséges támadásokat vertünk vissza. Egy helyen az ellenség betört. Itt elkeseredett harcok folynak. Néhány német repülőgép szombaton az esti órákban délkeletangliai repülőtereket támadott.

Meglepetésszerű támadást intéztek japán repülők az új-guineai ellenséges támaszpontok ellen

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: A japán főhadiszállás jelentése szerint a japán légierő január 15-én meglepetésszerű támadást intézett a Finshaven közelében lévő Újguineai ellenséges támaszpontok ellen. Ennek során légi harcokban lelőttek hat ellenséges repülőgépet, 34-et pedig a földön pusztítottak el. A vállalkozásból valamennyi japán gép visszavért támaszpontjára.

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: Az Asai Sinbum jelentése szerint az ellenség Újbritannia szigetén az 1943 december 15-iki első partraszállás óta 6000-6500 embert veszített. A japán veszteség a lap szerint 1200 emberre becsülhető. Ezeket a területen még további heves harcok folynak.

London és Washington közvetítést ajánl fel a lengyel-szovjet határkérdésben

Churchill Francia-Marokkóban megátogatta De Gaulle tábornokot — Atszervezik az északamerikai külügyminisztériumot

Amszterdamból jelentik: (MTL) A Német TI jelenti: A Reuter jelentése szerint Churchill miniszterelnök az elmúlt hét szerdáján a Francia-Marokkóban lévő Marskesben találkozott De Gaulle tábornokkal. Az angol miniszterelnök ligutóbbi betegsége után lábadozását Marokkóban fejezte be. Churchill kíséretében volt felesége Lord Beaverbreck, valamint Duff-Cooper és felesége.

Lisszabonból jelentik: (MTL) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Angliában parlamenti körökben a brit miniszterelnök teljes felgyógyulásáról szóló hírt közzététele után azt várják, hogy Churchill hamarosan visszatér Angliába.

Lisszabonból jelentik: (MTL) Az angol hírszolgálat jelenti Washingtonból: Hull külügyminiszter az amerikai kül-

ügyminisztérium atszervezését tervezi. Részleteket nem hoztak nyilvánosságra.

Lisszabon. (MTL) Wallace, az Egyesült Államok alelnöke kijelentette, hogy az Egyesült Államokban néhány hatalmi csoport nemcsak hogy nem hisz a tartós nemzetközi békében, de a propaganda eszközeivel mindent megtesz annak megakadályozására. Az elszigetelődéspárti nagy „ragadozók” a vámtarifát használják fel, hogy annak leple mögött folytassák a különböző országokban működésüket. A gazdag elszigetelődéspártiak közül néhányan erőteljesen szembeállnak az elnökkel és a multban kapcsolatokat tartottak fenn nagy külföldi trösztökkel és most abban reménykednek, hogy sikerül ezeket a kapcsolatokat felújítani.

Jó hatást keltett Londonban a tartózkodó hangú lengyel jegyzék

Lisszabonból jelentik: (MTL) Washingtoni illetékes megfigyelők úgy tudják, hogy az Egyesült Államok és Anglia felajánlották közvetítésüket a szovjet-lengyel határvita megoldására. A két állam arra ösztönzi a lengyel kormányt, hogy fogadja el a legutóbbi orosz javaslatot, amely a Curson-vonalon alapszik. Úgy tudják, sem Anglia, sem az Egyesült Államok nem tesznek semmiféle javaslatot a két félnek. Jólétesült lisszaboni körökben azt hiszik, hogy Moszkva kész helyreállítani a diplomáciai viszonyt a lengyel menekült-kormányval, ha a határkérdést bá-

ránságosan megoldják az orosz javaslat alapján.

Genfben jelentik: (MTL) A tartózkodó hangú lengyel jegyzék Londonban jó benyomást keltett. Előrelátható volt, hogy a lengyelek nem fogadják el minden további nélkül a moszkvai javaslatot, a lengyelek azonban hajlandók minden vitás kérdéstről tárgyalni, ami nem tévesztette el hatását Londonban. Még kétséges azonban, hogy a nyilatkozat milyen hatást kelt majd a lengyelek táborában. Valószínű, hogy néhány radikális politikus kilep a lengyel kormányból.

Németország dolgozó ifjúsága megkezdte az ezévi hadimunkát

Berlinből jelentik: (MTL) A Német TI jelenti: A Birodalom dolgozó német ifjúsága január 15-én és 16-án minden helységben és üzemben megkezdte az ezévi hadimunkát. Axmann birodalmi ifjúsági vezető megnyitóbeszédében méltatta a katonai utánpótlás harcra eszellemet. A Hitler-ifjúság soraiból ki-kerülő katonák viselkedése, amely az ellenség számára örthetetlen jelenség, hangsúlyozza a nemzeti szocialista mozgalom jelentőségét, amelynek nagy része van abban, hogy a német ifjúság csatákat nyer. Hivatalos megállapítás szerint a katonasorban felnövő legújabb német évfjárt nem áll harci szellemben a régebbi évfjárt mögött. Mindez azt bizonyítja, hogy teljesítményben nem kényeszerűség, hanem önkéntesség alapján vállalja a nagy feladatokat.

Negyedszázados jubiláris diszközgyűlést tartott a MOVE

A Budapesti Ertesítő Jelenti: A Magyar Országos Véderő Egyesület, amelyet Gömbös Gyula alapított és amely Európában elsőként vette fel a harcot a bolsevizmussal, a zsidósággal és a szabadkőművességgel szemben, január 16-án vasárnap tartotta negyedszázados jubiláris diszközgyűlést. A diszközgyűlésen Szedes János országgyűlési képviselő, a MOVE országos elnöke nagyhatású beszédet mondott, amelyben megemlékezett legelső sorban Fő-méltóságú Kormányzó Urunkról, aki hosszú időn át viselte a MOVE diszelnöki tisztét, Gömbös Gyuláról, a halhatatlan emlékü magyar fajvédőről és ellenforradalmárról, majd pedig nagy hatással szólott arról a munkáról, melyet a fajvédő Magyarország érdekében a MOVE végzett és végez ma is.

Január 19-én temetik a vasmisés Somossy Viktort

(Nagyvárad.) Mint értesülünk Somossy Viktor volt kárárszteleki ceperes-plébános t. b. kanonok életének 91-ik évében Hegyközszentmiklóson, ahol két éve élt nyugalomban, vasárnap délben tüdőgyulladás következtében meghalt.

Somossy Viktor 1853 november 9-én született Nagyváradon. Pappá szentelték 1877 február 4-én ugyancsak Nagyváradon, tehát vasmisés áldozópap volt. Segédlelkész volt Endrődön, Ujkigyóson, Nagyvárad-Olasziban, mint plébános működött. Mezőtelezden, Hosszupályiban, Vaskón, majd 1904. június 29-én Kárárszteleki plébános lett és az is volt 1942-ig, amikor is nyugalmába vonult.

Az elhunytért január 19-én fél 11 órakor a szentjébbi templomban ünnepélyes gyászszentmisét mutat be dr. Lindenberger János székelyházi nagyprépost, majd az ottani temetőben helyezik örök nyugalomra.

Január végéig lehet mezei nyúlra vadászni. A hivatalos lap szombati száma rendelkezlet közli, amely szerint a földművelésügyi miniszter — közéleti érdekekre tekintettel — a mezei nyúl vadászatainak határidejét január 31-ig beárólag megújítszabbította.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Házat, birtokot, szőlőt
eladni, venni
 akar, keresse fel
PRAGER ügynökséget
 Teleki-utca 38. szám.

Szent Margit ünnepek az egyesületekben

Vasárnap különös jelentősége volt a Kloss szokásos tarkanapjának. Amennyiben Szent Margit tisztelete jegyében folyt le. Nagyon sokan jelentek meg a leányok közül.

Réggel szentmisével kezdődött a tarka nap, amelyet dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök mondott. A szentmise keretében ugyancsak az apostoli kormányzói helynök mondott beszédet Szent Margit áldozatos életéről.

Délelőtt Szent Margit vezeklését utánozva, vezeklésül az egyesület tagjai imagyakorlatokat végeztek és emlékeztek. Majd P. Rósch Bertalan mondott beszédet. Utána élénk vita fejlődött arról, hogy mi az oka a mai katolikus közönynek.

Délután „Magyar sorskérdések” címen tartott előadást Scholz Klára, amelyből az domborodott ki, hogy számban és szellemben törjön elő a magyar a megújulás felé. Az értékes előadás után Talpas Margit szavalta el mely hatással Kocsis László „Nemzet áldozata” című költeményét. — Majd Horváth Anna, a Kloss elnöke mondott értékes szavakat arról, hogy mit üzen Szent Margit a mai magyar leányoknak és asszonyoknak.

A Szent Margit kongregáció szintén Szent Margit tiszteletére szentelte vasárnapi gyűlését. Szenor Rózi költői felolvasást tartott Szent Margitról, Dobra Erzsébet elszavalta Pusztai Sándor Boldog Margit násza című költeményét, majd ének és beszéd fejezte be az ünnepséget.

A „VOGE” közgyűlése

A Vasutasok Országos Gazdasági Egyesületének helyi csoportja vasárnap tartotta meg tiszteletdíj közgyűlését.

A „Turul” énekkara által előadott „Magyar Hízekegy” után Saly József műz. tanácsos, elnöki megnyitójában visszapillantást vetett az elmúlt év munkásságára, mondván: „sok teremtők megvalósult, sok jogos kérésünk meghallgatásra talált, de sok szép és nemes gondolatunk megvalósulása előlekedhetetlen akadályt gördít a marót és tartó világháború. „Majd a jövő legfontosabb feladatául az egyéni érdeknek a nemzeti érdek alá rendelését jelölte meg. Öseze kell fognunk, ne hogy készületlenül találjon bennünket a béke. Mert mit érünk azzal, ha meg is nyerjük a háborút és elveszítjük a békét. Már pedig a békét csak öseze-fogással lehet megnyerni. Az öseze-fogás a legbiztosabb záloga a szebb és boldogabb magyar jövőnek.

A mély hatást keltő beszéd után, a tikkári, majd pénzüri jelentések felolvasása következett.

A közgyűlés ezután az új tisztkari választólista meg. Elnök lett újból Saly József műz. tanácsos. Alelnökök: Há-

Árpádházi boldog Margit szentté- avatását ünnepli e héten az ország katolikus társadalmá

Értekezletet tartottak az Actio Catholica ale'nökei és alelnökhelyettesei

A Magyar Kurir jelenti: Az egész ország katolikus társadalmá lelkesült örömmel vette tudomásul, hogy az Árpádházi liliomos Margarétáját, Árpádházi boldog Margitot XII. Pius pápa a szentek sorába iktatta. A magyar püspöki kar a komoly időkre való tekintettel úgy rendelkezett, hogy a Szent Margit ünnepek egyháziak legyenek és éppen ezért az ország minden templomában és kápolnájában vasárnaptól kezdődően triduumokat tartanak. A magyar nemzet 700 éves álma teljesedett be, hogy a pápa Árpádházi boldog Margitot a szentek sorába iktatta. A nemzet Szent Margit szentté avatásában égi jelet vél látni. A tatárjárás veszedelméből Árpádházi Szent Margit élete mentette meg a nemzetet. A fővárosban a főünnepek a Szent Domokos rend Thököli-úti templomában zajlanak le, ahol most vasárnaptól kezdve a jövő vasárnapig egyházi ünnepek sorozatát tartják meg. Most va-

sárnap az ünnepi díszbe öltözött domonkosrendi templomban délelőtt 10 órakor Czapi Gyula egri érsek az Actio Catholica orsz. ügyvezető elnöke nagy papi segédlettel ünnepi szentmisét pontifikált. A szentmise közben evangéliumkor dr. Hamvas Endre budapesti általános érseki helytartó mondott szentbeszédet.

A Magyar Kurir jelenti: Az Actio Catholica országos alelnökei és alelnökhelyettesei Czapi Gyula egri érsek ügyvezető elnök elnöklésével értekezletet tartottak. Az ülés megnyitása előtt Czapi érsek kegyeletes szavakkal emlékezett meg az Actio Catholica országos tárelnökeinek, gróf Zichy Jánosnak haláláról. Ezután az ügyvezető elnök meleg szavakkal üdvözölte az új országos alelnököket, Nyisztor Zoltán pápai prelátust, az Actio Catholica országos sajtószakosztályának elnökét, aki az érsek üdvözlésére néhány szóban köszöntet mondott. Ezután a folyó ügyeket tárgyalták.

A Csokonai Kör üdvözlése

Elmondotta dr. Némethy Gyula kanonok, elnök

A múlt század második felének leg-hívatottabb, legigazságosabb kritikusa (bírája) Gyulai Pál 1850-ben, az akkor megindult Alföldi színműtárat ismertetve, felpanaszolja, hogy az Alföldi publikumának nincsenek irodalmi igényei, a kalendáriumot kivéve, alig olvas valakit. Túl a Dunán kétszer annyit könyvvel el, mint az Alföldön. Debrecenben a Csokonai lapok és Szegednek egyetlen lapja nem tudnak föl-elevenülni. Szomorú dolog, írja, annyival inkább, hogy az Alföld a ma-

gyar élet főszke. Szem előtt tartva Gyulai Pál föltétlen megbízhatóságát, akár-milyen szomorú is a dolog, nem mondhatjuk a panaszt indokolatlannak, de annál nagyobb örömmel állapítjuk meg, azóta nagyot fordult a világ. Jelen-ül, ami Debrecen illeti, ez a város már 1865-ben díszes nagy színházat épített, 1871-ben nagy költőjének Csokonainak Izsó Miklós művész keze által szobrot állított, 1890-ben, két évvel a mi Szigligeti Társaságunk előtt megalakult a Csokonai Kör, a jelen században 1918-ban megnyitott az egyetem, a huszas években a csodaszép Déry múzeum, a két utóbbi valóságos koronája a kulturalkötőknak, a nekünk váradiaknak fájó irigység tárgya, kiknek magyar kultúráján a román impérium 21 esztendőjében nehezen győz-ülő mély és nagy sebeket ejtettek. De félre most minden irigységgel, engedjük át magunkat a hazafias öröm érzésének, azon, hogy most a Csokonai Kör illusztris képviselőit van szerencsénk körünkben tisztelhetni.

Ez a föltötte örvendetes esemény önként a multra fordítja lelki tekintetünket. Az emlékezés 140 év távolába szárnyal vissza 1804 április havába, amikor Csokonai Vitéz Mihály Rhédey Lajos gróf főispáni helytartó hívására Nagyváradra jött, hogy a gróf elhunyt nejét Kohányi Kácsándy Teréziát elbűcsúztassa. Lelkes költői hevülettel szavalta el az alkalomra írt nagyterjedelmű, mely gondolatokkal telített vallás-bíróselejt költeményét a lélek halhatatlanságáról, melyhez fogható tankölteményt Arany Jánosig nem hozott létre a magyar irodalom. Az előkelő nagy közönség mély megindulással hallgatta a gyönyörű alkotást, de nem is sejtette, hogy ez a magas régiókban szárnyaló költemény a Lilla-dalok szerzőjének hattyúdala. A nagy hevülettel szavaló költő a metező hidegben megfűlt, tüdőgyulladásba esett és 1805 elején már föltötte hangzott el a búcsuz-

15 pengő adomány Balogh Feriéknek

Lapunk egyik számában (j. b.) cikket írt „Elindul a karavan” címen. Ezzel kapcsolatban kaptuk ma a következő levelet 15 pengős adomány kíséretében. A levelet jóleső érzéssel ismertetjük lapunk hasábjain, mert (j. b.) cikke a szívekhez szólt — eredményesen. Ime a levél.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Olvastam b. lapjokban „Elindul a karavan” című riportot, ezzel kapcsolatban kérem Szerkesztő Urat, szíveskedjék az itt mellékelt 15 pengőt eljuttatni Balogh Feriéknek.

A fenti összeget magamnak spóroltam össze abból az utóbbi időben sokat emlegetett borralalóbból (pontosan 9 nap alatt), amelyről oly sokat írnak a lapok, de Balogh Feriéknek szívesen odaadom. Remélem, hogy a társadalom többi tagjai is megmozdulnak a Balogh Feriékhez hasonló sorsban lévő családok érdekében és így a karavan tovább is megy majd és nemcsak elindul...

Egy pincér.

tató. Ez volt Csokonai első irodalmi látogatása Nagyváradon. A második a Csokonai Kör mai kedves előadása. Nekem valóban úgy tűnik fel, mintha Önökkel nagyrabecsült vendégeink, a nagy költő jött volna el ismét Szent László városába, hogy nekünk igazi szívtáplálékot adjon, hiszen Önök, mint ő egykor, a Múzeáknak áldozni jöttek és körük nemes célja a költő kultuszának ápolása és terjesztése, az igazi nemes költészet szolgálata. Bizonyára közöttünk lebeg áldva az ő szel-leme, aki oly korán, 32 éves korában távozott a földről és, sajnos, sok szép, sok magasra alkotást vitt el magával. Legyenek tehát melegen üdvözölve Szent László városában, kapcsolják össze a művészet láncával a két város lelkét, gazdagítsák az Önök magas kultúrájával a mi sokat szenvedett, nyomott szellemi vagyunkat.

Midőn mindnyájukat igaz magyar örömmel, bensőséges szeretettel köszöntöm s szívem mélyéből mondom örömmel teljes isten hozottat, legyen szabad szerény üdvözlémet Szalonta nagy szülöttének igével zárnom, melyet a költőkhöz intéz:

Félre kishitűek, félre, nem vezett el,
 Élni fog nyelvében, élni művészettel
 Még soká e nemzet;
 Fel merész versenyre, kinek az istenség
 Nyújtá dallamos ajk s homi hártá kincsét
 Zengjen, aki zenghet!

Albrecht Dezső Nagyváradon

(Nagyvárad.) Az Erdélyi Párt országos alelnöke, Albrecht Dezső országgyűlési képviselő a városba érkezett, hogy — többek között Soós Lajos főtitkarral — pártügyekben tárgyaljon. Különben, mint vendégeket meghívta a nagyváradi Erdélyi Fiatalok Körét Kolozsvárra. Számosan leutaznak a szamosmenti metropolisba.

Az após és vő drámája

Fejezetek Ciano gróf karrierjéből a veronai vesztőrvénységig

Az „Egyedül vagyunk” című folyóirat legutóbbi számából vesszük az alábbi nagy érdeklődésre méltó cikket.

A veronai törvényszék meghozta ítéletét a fasiszta nagytanács tagjai fölött, akik július 24-éről 25-re virradó éjszaka lezajlott történelmi ülésen a Badoglio-féle árulás szervezőivel összejátszva megszavazták a bizalmatlansági indítványt a Duce ellen. A vádlottak névsorában az első helyen van a halálra ítélt Ciano gróf. Mussolini veje és volt külügyminisztere, aki annyi esztendőn át mint Mussolini legbensőbb híve, fogadott fia és alteregója szerepelt a világ előtt.

Hogy jutott az após és a vő között a helyzet odáig, hogy a fiatal gróf aposa elleni összeesküvők élére állott? Miért nem tudta Edda Mussolini megakadályozni férjének ezt a pályafutását egy olyan hosszú szerelmi regény után, ami őket összekötötte? A legizgatottabb rejtélyei napjainknak ezek a most annyit felvetett kérdések. Megérdeklődik, hogy velük kapcsolatban felelevenítsük Ciano gróf egész karrierjét. Annál is inkább, hiszen a magyarság annyi reá kedvező diplomáciai döntésnél a Duce akaratát végrehajtó Ciano gróf iránt is ószinte hálát érzett. A magyarság telkében Ciano gróf személye szinte elválaszthatatlan volt a Ducétól.

1. Mikor Mussolini, a Popolo d'Italia szerkesztője megszervezte fasiszta rohamcsapatát, 1919 decemberében Livornóba utazott, hogy találkozzék azzal a néhány képviselővel, akik a parlamentben a fasiszta gondolatot szimpátizáltak. Ezek között volt Constanzo Ciano nyugalmazott tengerészkapitány, aki különösen lelkesedett Mussolini szeméért. A Ciano-család Livorno egyik legrégebbi patinás családja. A családban akkor mind a négy Ciano-testvér az olasz haditengerészet tisztjeként szolgált. Amikor a testvérek Mussolininak bemutatkoztak, a Duce mosolyogva megkérdezte Constanzo Ciano-tól:

— Tehát az ön gyermekei is tengerészek lesznek, ugyebár?

— Nem. — válaszolta Constanzo Ciano. — egy fiam van és az ön iránt való lelkesedésből pusztán újságíró akar lenni, éppúgy, mint ön.

Mussolininek jól esett ez a felelet, mosolyogva válaszolt:

— Hálátlan mesterség az újságírás, kér a fiáért.

Constanzo Ciano ekkor bemutatatta fiát, a 16 éves Galeazzót Mussolininek. A barnahajú fiatalember feszeseen állott a Duce előtt, mintha egész jövőjét tőle várta volna. Így ismerkedtek meg 1919 decemberében.

2. A fasiszmus 1922-ben hatalomra került. Mussoliniből Duce lett. Constanzo Ciano kapitány osztozott Mussolini győzelmében. Az első Mussolini-kormányban tengerészeti államtitkár, 1923-ban már altengernagy és néhány hónapra rá admirális. Mussolini hálája azonban nem állt meg itt. Constanzo Ciano 1924-ben posta- és közlekedésügyi miniszter lesz. A kis Galeazzo Ciano ekkor már 21 éves. Mussolini elhelyezi a Tribuna-nál, mint újságíró. A fiatal Galeazzót ambíciói az iradalom és új-

ságírás felé vontatták, azonban édesanyja okos aszony volt, érezte, fiát ez a barátság sokkal magasabb polcokra is emelheti. Azt a tanácsot adta fiának, kérje magát a diplomáciai szolgálathoz.

Ez az esztendő hozta meg Galeazzo Ciano életében a döntő fordulatot. Matteotti szociáldemokrata vezér meggyilkolásának tragikus pillanatában, amikor a fasiszmus és Mussolini sorsa is egy pillanatra megingott, Constanzo Ciano közbelépett, állásfoglalásával megszilárdította a Duce helyzetét.

Ezen az éjszakán, 1924 július 10-én száguldott a 21 éves barnahajú, mindig kitűnően öltözött Galeazzo Ciano egy autóban édesatyja titkos levelével Mussolini villájába, a híres Villa Torloniába.

Lihegve rohant be atyja levelével, amikor a villa halljában egy törekény, barnahajú fiatal leánnyal találkozott. Ekkor ismerkedtek össze és Edda, aki rajongott apjáért, ettől a pillanattól kezdve sosem tudta elfelejteni, milyen fanatizmus, milyen lelkesedés égett a jóarcú fiatalember szemeiben a fasiszmus sorsdöntő perceiben. Szerelmes lett Ciano-ba.

3. Ettől a pillanattól kezdve Galeazzo Ciano elől minden akadály elsímult. Egy hónap múlva már a külügy központjában, a római Chigi-palotában dolgozik. Mussolini először elküldi megismereni a világot. Mintha csak a fia lenne, úgy kezeli ezt az ifjút. Rio de Janeiro, Buenos Aires, végül Peking az ifjú Ciano első állomásai. Négy évig járta a tengerentúli országokat külügyi szolgálathoz, majd hazarendelését kérte. Érthető volt, hiszen ez alatt a négy év alatt fejlődött ki Mussolini Edda és Galeazzo Ciano között az a szerelem, amely később a világ közvéleménye előtt mint egyik legérdekesebb és legregényesebb karrier-házasság szerepelt. A Duce gondolkodás nélkül teljesítette Galeazzo kérését. Hazarendelte és követéségi titkárnak nevezte ki a Vatikánhoz.

4. Amilyen hatalmas ugrásokkal ivelt fölfelé a fiatal Ciano karrierje, semmivel sem maradt mögötte a Ciano-familia karrierje sem. A Duce ismerte a hálát. Constanzo Ciano a közlekedésügyi minisztériumból egyenesen az olasz flotta főparancsnokságáig emelkedett. A másik két Ciano-testvér, Arturo és Alessandro is rövidesen admirális lett. Az olasz történelemben egyedülálló esemény volt, hogy egy családból három admirális született.

A dicsőség és elismerés azonban még ekkor sem szűnt meg körülövezni a Ciano-familiát. A Duce előterjesztésére a király a Cortelazzo grófja rangjára emelte Constanzo Ciano-t, a legidősebb fiú öröklési jogával.

Igy jutott be Galeazzo Ciano az olasz arisztokrácia tagjai közé.

5. 1930 április 15-én a Via Nomentana templomában esküdték egymásnak örök hűséget Edda Mussolini és Galeazzo Ciano gróf, az olasz fasiszta forradalom gyermekei. Csak királyok, vagy amerikai multimillióesok részesülhetnek olyan házajándékban, amilyent a fiatal pár kapott Mussolinától. Nagy utazást tettek a világ körül, melynek egyik vég-ső állomása volt Sanghaj, ahová a Duce

konzullá nevezte ki az alig harminc éves diplomatát. Ez alkalommal már történelmi misziót teljesített Ciano gróf. A nemzetek szövetsége nevében ő döntött a sanghaji konfliktusban. Küldetésének teljesítése után az ifjú diplomata Itália meghatalmazott minisztereként szerepelt Kínában. Ő legfiatalabb minisztere az olasz diplomáciának és a világnak.

Edda Mussolini azonban hamar megelégtelt a keleti viszonyok tanulmányozásával. Levelet írt atyjának s kérte, férjét hívja haza. Mussolini imádta a lányát, nem lepett meg tehát senkit, akik ismerték a helyzetet, hogy 1933-ban Ciano gróf képviseli Itáliát a londoni gazdasági és pénzügyi konferencián.

6. Ettől kezdve Galeazzo karrierje még szédületesebben ivelt felfelé. 1936 július 9-én Ciano az olasz külügyminiszter, Mussolini azt a posztot bízta rá, amelyet egyetlen egy eset kivételével önmaga számára rezervált. Dino Grandi volt ez, akit Mussolini a Népszövetség iránt táplált túlságos szimpátiájáért váltott le. Ciano külügyminiszteri kinevezése valóban meglepte az egész világot.

Galeazzo Ciano gróftól azután mindenütt úgy tekintették, mint Mussolini alteregóját. Csak kevesen tudták, hogy ebben a szédületes karrierben egy női kéz irányította a sors billentyűit. Edda Mussolini volt ez, az ügyes, intelligens, ambiciózus aszony, aki mindenben örökölte édesatyja karakterét. Ő is a legmagasabb pozíciók felé törekedett, de mivel nő volt és a maga számára nem tudta megzeregni, megszerezte a férje számára.

Ettől kezdve Galeazzo Ciano életének legtöbb fontos állomása maga a történelem. Ő az, aki 1937 december 11-én elküldi Avenolnak, a Népszövetség főtitkárnak a táviratot, amelyben bejelenti Itália kilépését a nemzetek szövetségéből. Ő az, aki Itália nevében aláírja az antikomintern-paktumot és ugyancsak ő köti meg 1938. április 16-án Londonnal a gentlemen's agreement-et. De nézzük csak tovább. A müncheni találkozó után Ciano nyilatkozik a Korporációkban Itália nevében és Olaszország számára követeli Nizzát, Máltát és Tuniszt. Neve ekkor megremegtetti az új világháborús tevélyeséggel telített Európát.

7. Míg a férj Itália nevében paktumokat köt és nyilatkozik, Edda Mussolini sem tétlen. Két ízben utazik Londonba. Az újdonsült grófnőt azonban igen hidegen fogadják az angol arisztokrácia. Nem tartják régi nagy család sarjának. Berliin útja alkalmával ellenben a Német Birodalomban úgy fogadják és ünneplik, mint egy királynőt. Sokan úgy tudták, ez a fogadtatás erősen fokozta a Mussolini-Hitler szimpátiát, melyből később szövetség lett.

8. A történelem ezekre most sem áll meg a fiatal gróffal. 1939 szeptemberében, a második világháború hajnalán Ciano kijelenti a világnak, hogy Itália nemhadviselő állam. Ezt a formulát ő maga találta fel. Ez a pillanat azt mutatja, hogy Galeazzo Ciano politikát változtatott. Ciano-nál sikerült 1939

október 28-án kabinátváltást is kiérezakolnia a Ducétól. Olyan politikusok kerültek a fasiszta kormány tagjai közé, akik a fasiszmus fanatikus forradalmi csirájától távol álltak.

A zúduló események azonban más irányt szabtak az olasz külpolitikának. Lengyelországot lerohanta a német erő, Anglia már átzenvedte a dünkirchényi katasztrófát, Franciaország behódolt. Mussolini úgy érezte, itt a kedvező pillanat, hogy ismét növelhesse az Olasz Birodalom területét. 1940 június 8-án a Via Torloniába rendeli vejét s kijelentette, hogy teljesítenie kell a szövetségi szerződésből származó kötelezettségét. Ha Ciano nem is, őt köti a Hitlernek adott szó. Ciano reggelig tartó gondolkozási időt kért.

Azok, akik közvetlen tanúi voltak ezekben a kritikus napokban a két ember közötti küzdelemnek, a következőképp írják le a történelmi pillanatokkal telt eseményeket:

Ciano a Chigi-palotában hivatali szobájában álmatlanul várta a reggelt. Hét óraker megzöszalt telefonja. Mussolini beszélt. De most már nem az após, hanem a diktátor. Hangjából kiért, nem tűr ellentmondást! Parancsot adott: 24 óra alatt, vagyis 1940. június 10-én Itália megüzeni a háborút Angliának és Franciaországnak.

9.

Az események ismerői szerint Ciano gróf itt követte el élete első legnagyobb hibáját: nem merte elmondani apósának, milyen erők dolgoznak má bent Itáliában a háború ellen. Ő, aki grófi rangjával, admirális rokonságával, életvidám fiatalaságával mégis csak sokkal többet fordult meg az úgynevezett nagytársasági életben, mint az emberfeletti munkatempójában megállást nem ismerő, csak hivatalának élő Duce. Róma egyetlen nagy társadalmi eseményéről nem hiányzott, az éjszakai életben is szerepet játszott. Ő már ekkor tisztában volt tehát vele, hogy az arisztokrácia, az udvar és a legmagasabb tengerészeti körök mindenfajta, Anglia ellen irányuló lépést idegenkedve fogadnak és már is megkezdtek a szervezkedést a fasiszta külpolitika ellen. És a szervezkedés mögött ott gyűrűzik mindazoknak a fasisztaellenes köröknek az indulata is, akik előkelő multjuk, régi családi nevük ellenére kiszorultak a hatalomból.

Azt mondják, Ciano gróf a hibás, hogy Mussolini a legutolsó időkig semmit sem tudott az ellene készülő összeesküvésről, hiszen ő volt megbízva azzal, hogy Mussolinin a felső tízezer hangulatáról pontosan informálja. Feltételeztem, hogy az após és a vő közt volt, ezekben az időkben lazult meg először.

10. Ma sines tisztázva, hogy a Görögország elleni háború megindításában milyen része volt Ciano-nak. Vannak, akik azt állítják, hogy ebben a kérdésben is összekülönbözött apósával, aki állítólag még várni akart a görögök elleni hadüzenettel. Arról is tudott a római arisztokrácia, hogy Ciano állítólag aposa háta mögött elégedetlenségét fejezte ki, mikor az olasz csapatok éirenaikai balsikere után Mussolini Hitler-től segítséget kért és Rommel serege megjelent az afrikai homokon.

PANNONIA étterem kedd helyett csütörtökön tart zárva

Állítólag Ciano helyeselt egyszer egy olasz antifasiszta arietokratának, aki ezt lealáznál tartotta az olasz katonai dicsőség szempontjából. Vanak, akik azt is tudni vélik, hogy a balsikerű görög hadjáratot is azért forszírozta Ciano, hogy a németektől függetlenül, önálló olasz hadsíkert erőszakoljon ki. A Duce állítólag ezt is be akarta illeszteni a tengely általános hadvezetési terveibe. Mikor aztán mégis a jugoszláv hadjáratot a németek segítették ki az Albániában megkezdett olasz erőket, a Duce szemrehányást is tett Ciano-nak, akit ezekben az időkben már úgy tekintettek, mint a németektől független, önálló akciók hívét.

Ma már nem tudjuk, mi történt Mussolini és veje közt, mielőtt Ciano-t a külügyminiszeri székéből lemondatta, egyik napról a másikra vatikáni követté nevezte ki apósa. A pletykára nagyon is hajlamos olasz körök már akkor is családi öszűtközésről, válásról beszéltek. De pletykákon kívül semmi támpont nincs arra, hogy az erős akarátú, nagyszerű Mussolini Edda milyen szerepet játszott férje oldalán, hogy próbálta érvényesíteni imádott atyja óhaját. Az a tény, hogy Mussolini vejét egy éjszaka eltávolította a külügyminiszeri székéből, mindenesetre arra vall, hogy a Duce megérzett valamit Ciano körül. Megérzte, hogy a külügyek irányításában és az egész külpolitikában más zselek kezdenek fúdogálni, nem olyanok, amilyeneket az ő háborús politikája, a végsőig való ellenállás politikája követel.

Terescsényi Gyula.

Dohányjövédéki munkások a pénzügyminiszternél

Budapestről jelentik: Most fogadta Reményi-Schneller pénzügyminiszter a Hivatásszervezet küldöttségét, amelyet Megyesi Sándor országos elnök vezetett és tagjai főleg a dohányjövédéki munkásság szervezőinek küldöttei voltak.

Először a dohányjövédéki munkások és munkások nyugdíjkérdésének megfelelő elintézését kívánta a küldöttség, rámutatva a fennálló helyzet hiányosságaira és azokra a követelményekre, amelyeket szem előtt kell tartani. Igazságos és méltányos nyugdíj szabályzat fontosságát elismerte a pénzügyminiszter, majd kilatásba helyezte intézkedését.

A dohányjövédéki munkások és munkások nekem munkáirsaim. — mondotta többek közt. — tehát a legnagyobb megértéssel fogadom őket és foglalkozom a kívánásaikkal!

Ezután egy általános érdekű kérdést tett szóvá a munkásküldöttség, nevezetesen a kereseti adó új értékhatárának megállapítását. Heti 20 P-ről 50 P-re, illetve havi 80 P-ről 200 P-re kívánják a kereseti adó szempontjából mentes jövedelem értékhatárának felemelését. Ennek az intézkedésnek a munkásélet csak hasznát látná, viszont az államháztartás aligba károsodnék.

Reményi-Schneller miniszter közölte, hogy ez a kérdés valóban komoly és azzal már foglalkoznak is. A Hivatásszervezet küldöttsége mind a dohányjövédéki, mind pedig az általános érdekű kívánásra kapott illetékes válaszokat tudomásul vette. A munkásság várakozással tekint a fejlemények elé.

Szőnyi István 50 éves

Szőnyi István, a magyar festészet élvonalának egyik legkiemelkedőbb alakja, ma tölti be ötvenedik életévét. Érdekes, hogy ezzel a jubileummal csaknem pontosan összevág festői pályafutásának huszonöt éves jubileuma is. Szőnyi István ugyanis csaknem egy negyedszázad óta szerepel kiállítások között s így ötven évének fele a legtágabb magyar nyilvánosság előtt telt el.

Első kiállítása 1920-ban volt, az Országos Képzőművészeti Társulat tárlatán s még ebben az évben megrendezte első gyűjteményes kiállítását is, mely érett, erős egyéniségnek, mondanivalókban s technikában egyaránt gazdag művészek mutatta be a fiatal festőt. Már első idejében feltűnt eredeti útkeresése s szuggesztív művészi egyénisége, mellyel a fiatalok közül oly sokat vont hatása alá. Előbb figurális kompozícióival, később, mindjában festői utakra térve, fénykultuszával s kolorizmusával hatott tanítványaira s távolabb az egész modern magyar festészetre. Nem véletlen, hogy oly korán, már 1925-ben

tanára lett a Belvárosi Szabad Iskolának, majd a Képzőművészeti Főiskolának s azóta is művészeti pedagógusaink sorában igen előkelő helyet tölt be. Nem egy szűkebb kör számára fest, eredményei és alkotásai a legszélesebb nagyközönség tetszését nyerték meg, hatása pedig ugyanilyen tág keretekben érvényesül pályatársai körében.

Festészete már egészen fiatal korában monumentálisra való törekvést mutatott, kisméretű kompozícióiban is nagy erőt tudott komprimálni. E képességei szinte predestináltak a freskófestészetre. Nem sokkal ötvenedik születésnapja előtt fejezte be Győrben a Szent Imre herceg-úti pléhánia-templomban hatalmas 7.5-szer 50 méter méretű freskóját, mely a modern magyar monumentális festészet egyik jelentős állomása.

Az ötvenéves művészt, kinek alkotóereje, tehetsége a modern magyar festészet legnagyobb kincsei közé tartozik, meleg szeretettel köszönti születésnapján az egész magyar művészeti élet és a sajtó.

A debreceni Csokonai Kör vendégszereplése Nagyváradon

(Nagyvárad.) A debreceni Csokonai Kör vasárnap délelőtt a Szigligeti Társaság meghívására irodalmi és zenei előadást tartott Nagyváradon.

A református kulturház nagytermet lelkes irodalombarát közönség töltötte meg. A közönség körében láttuk többek között Tripsó Sándor ny. ítélőtáblai tanácselnököt, Dalló Gyula dr. városi kulturatanácsnokot, valamint Csúrka Péter író és Daróczi Kiss Lajos szerkesztőt, a Szigligeti Társaság részéről.

Dr. Némethy Gyula kanonok, a Szigligeti Társaság elnöke versbe illő szép szavakkal köszöntötte a debreceni vendégeket. Utána Csobán Endre a Csokonai Kör alelnöke „A régi debrecen lelkeről” beszélt. Érdekesen fejtegette beszéde elején, hogy ahogy egyes embereknek, úgy a városoknak is van egyéniségük. Róma az örök város, Nagyvárad Szent László városa. Debrecen a kálvinista Róma. De ahogy Debrecen a magyarság egyik erős bástyája, úgy a kálvinizmus fellegetára is volt a multban s az a jelenben. Debrecen mindig a kultúra szülőhazája volt, bizonyítja, hogy a kötelező népoktatás bevezetése előtt Szabadkán például 73% Nagyváradon 38, Budapesten 28 és Debrecenben csak 20% volt az analfabéták száma.

A magyarság többsége európainak vallja magát és nyugat felé orientálódik. Tény, az európai máz alatt, ázsiai valóság. E kettő közötti különbséget szintézisben kell feldolgozni, melyre sem a Nyugat hatáskörében fejlődött Dunántul, sem a politikai, vallási befolyásoltsága miatt Erdély nem képes. Marad a Tiszántul és a Duna Tisza köze, hol pl. Debrecenben még a török hódoltság alatt sem szakadt meg a magyar iskolai nevelés folyamatossága. Ellenben ma intézményeink, nevelésünk azért nem működik jól, mert nincsen a magyar lélekre szabva. Feladatunk ennek a visszás helyzetnek mielőbbi gyökeres kiküszöbölése.

Zugó tapssal köszöntö meg a közönség a beszédet. Ezután Gulyás Pál szavalt, majd Juhász Géza: „A XX. századi Debrecen lelke” címmel tartott előadást. Igen érdekesen jellemezte a rártartó és nagylelkű, megfukar civist: Debrecen polgárát, aki a „jött-mentet”, tehát a nem bennszülöttet megveti. Végül vázolta annak a friss, népi gyökerű szellemi iránynak fejlődését, mely manapság kelt diadalmas országshódító útjára — Debrecenből. Befejezésül Tóth Endre szavalata után, Simon István énekelt debreceni, hortobágyi nótákat.

Az 1894—1923. évi születésűek utósorozása

Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatalának katonai ügyosztálya 1—1941. k. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki az 1894—1923. évi születésűek utósorozásáról:

Felhívom mindazon Nagyváradon lakó 1894—1923. évi születésű állításkötelesek figyelmét arra, hogy amennyiben sorozási kötelezettségüknek bármely okból még nem tettek eleget, 1941. évi január hó 25-én, reggel 8 órákor s. Markovics iaktá-

nyában (Horthy Miklós-ut 26.) megtartandó utósorozáson okvetlenül jelenjenek meg.

Menekültek az utósorozáson nem állhatnak elő.

A sorozáson való megjelenés elmulasztása a legszigorubb büntetést vonja maga után (1939-III. t. c. 177 §-ának 1. 2. pontja).

Nagyvárad, 1941. január 13.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Magyarország legértékesebb tehene: Flora 5 év alatt több mint 39.000 kilogramm tejet adott

A földművelésügyi minisztérium most hirdette ki a tavalyi országos tejelési verseny eredményeit. Az ország legjobb tejelő uradalmi tehene az elmúlt évben a mezőhegyesi állami méneshirtok Flóra 5 év alatt több mint 39.000 kg. tejet adott. A Keszthelyi Gazdasági Akadémia Orgona nevű magyar tehene 10.550 kg. tejjel, a második helyre szorult. Az ország legjobb tejelő kisgazda tehene a Wenk Antal zombai birtokán lévő Cifra, amely 7819 kg. tejet adott 300 kg. zsirtartalommal. Az ország legjobb tejelő tehene a legutolsó 5 év átlag teljesítménye alapján a mezőhegyesi állami méneshirtokon ugyancsak a Flóra nevű tehén volt, amely 5 év alatt 39.015 kg. tejet adott 1317,7 kg. zsirtartalommal. A második legjobb tehén az öt éves átlag teljesítmény alapján a Tengelic József rábacsanaki birtokán élő Virág nevű tehén, amely 36.850 kg. tejet adott 1352 kg. zsirtartalommal. Az ország legnagyobb tenyésztékű bikája Dréher Jenő Marianna-pusztai tenyészetében lévő pompás Szimentáli bika, melynek 30 nőnemű utódai a legmagasabb évi tejelési eredményeket érték el. Ezidőszent Magyarországon legnagyobb teljesítményű elíteltene a karcsi mezőgazdasági szakiskola tehénészetében élő Abnás nevű szimentáli tehén, mely ezideig 74.853 kg. tejet adott elartatónak 2547 kg. zsirtartalommal. Károly István gróf felgyői törzsjuhászata szolgáltatta a legjobban tejelő anyajuhokat az elmúlt évben átlag 117 liter tejeléssel. A legjobb anyajuh 208 liternél több tejet adott. (Magy. Tud.)

Ősziinte mozikéltika

A hegyek leánya

— Bemutató a Belvárosi-mozgóban —

Tormay Cecília „Emberek a kövek közt” c. regényének sikerült filmváltozata. Alig fél éve itt, Biharban a révi barlang vidékén készültnek ennek külső felvételei számtalan akadály hősies elhárítása közben.

Jela (Fényes Alice) törvénytelen szarmazása miatt falubelieitől megvetett leánya élettragédiáját mutatja be a film. Ez a leány nem tudja megbecsülni azt a páratlan szerencsét, mellyel a Gondviselő jó sorsot biztosított számára. Elnének éppen legreménytelenebb pillanataiban, Legnagyobb jótévőjét kijáratani törekszik egy fiatalemberrel (Nagy István), aki azonban lelkiismeretének szavára hallgatva kezesülbuza tervet. Mikor Jela arról értesül, bűnhődésképpen lelkiileg anyyira összemlik, hogy olyasmire ragadtatja magát elkeseredésében, ami sok ember életébe kerülhetne. A magyar vasutas ébersége és önfeláldozásra kész lelkiülete azonban elhárítja a tömegszerencsétlenséget, így a filmtragédia végül a magyar vasutas felmagasztalása a legmegrendítőbb és legmeghatóbb keretek között.

Fényes Alice alakítása ismét kiugró, amit vártunk is, mert a kiváló biharországi filmművész — ezúttal itthon játszott, s hozzá bihari dráma fészerepében, Nagy István is kitűnő.

Olasz Péter dr.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁDYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-22.

VLÓFIZETESI ARAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**SENT MARGIT-NAP A SZÉKES-
 EGYHÁZBAN.** Magyarországi Szent
 Margit szenttéavatásával kapcsolatosan
 a Szent névünnepe, január 19-én dél-
 előtt 9 órakor ünnepélyes főpapi szent-
 misét mutat be Fiedler István
 püspök a székesegyházban. A szentbe-
 szódel ugyancsak ő mondja. A szentmi-
 sén részt vesz Nagyvárad valamennyi
 közép- és középiskolák iskolájának római
 katolikus tanulóifjúsága és a szentmi-
 sén az éneket is ők szolgáltatják.

**LÉGIJÁRAT INDUL BUDAPEST ÉS
 ZÁGRÁB KÖZÖTT.** A Budapesti Érte-
 sítő jelenti: Mint illetékes légiforgalmi
 helyről közlik, január 19-től, szerdától
 kezdve légijárat indul Budapest és Zág-
 ráb között. A járat minden szerdán köz-
 lekedik. A menetdíj Budapesttől Zág-
 rábig 127 pengő, Zágrábtól Budapestig
 1565 kuna. Az utasok személyenként
 legfeljebb 10 kg. poggyászt vihetnek
 magukkal.

Sík Rezső — számvevőségi tanácsos.
 Nagyvárad, január 17. Sík Rezső vár-
 megyei számvevőszállónak a Kormányzo
 Úr a belügyminiszter előterjesztésére a
 számvevőségi tanácsos címet és jelle-
 get adományozta. Kiváló munkássága,
 szorgalmas és ügy a hivatali, mint a
 magánéletben szeretetnek és megbecsü-
 lésnek örvendő közéleti tevékenységével
 ebben az előléptetésben, akit ez alkalmal-
 lommal számos barátja és tisztelője ke-
 resett fel szerencskíváratokkal.

**STALIN — AZ OLASZ KIRÁLY
 LEGUJABB UNOKATESTVÉRE.** A Bu-
 dapesti Értesítő jelenti: A Hétfő Reggel
 belsei jelentése szerint a *Basler Nach-
 richten* a római rádióra hivatkozva köz-
 li, hogy Viktor Emanuel Stalinnak, a
 Szovjetunió nagymarsalljának az An-
 nunziata Rendet adományozta. Az An-
 nunziata Rend a legmagasabb olasz ki-
 tüntetés, amelyet Mussolini és gróf Stor-
 za is megkapott annakidején. A rend
 tagjai a király unokatestvérének számí-
 tanak.

Orvosi hír. Dr. Adonyi Jenő fogor-
 vos ismét rendel. Iványi Ödön-u. 8.
 (Szilágyi Dezső-u. melléktelep.)

**BUTOROKBÓL ma is nagy választék
 ARTA butorüzlet, Pannónia épület,
 Bethlen István-utca 2.**

**TÜZVÉSZT OKOZOTT EGY ELDÓ-
 BOTT ÉGŐ GYUFASZÁL.** Helsinkí.
 (MTL): A NTL jelenti: A keletfinn-
 orezégi Joensuu város községi szegény-
 házában tüzvész következtében 7 ember
 életét veszítette. A tüzet egy égő gyufa-
 szál okozta.

**Felrobbant és elsüllyedt egy dán gő-
 zös.** Köpenhágából jelenti: (MTL) A
 Német TI jelenti: Az Agda nevű gő-
 zös szombaton este robbanás követke-
 zésben elsüllyedt. A személyzet négy tag-
 ja közül a kapitány és 10 utas eltűnt.

Dalosmúzeumot szerveznek. A Ma-
 gyar Dalosegyesületek Szövetsége elha-
 tározta dalosmúzeum létesítését. A
 szervezést és a gyűjtést már meg is in-
 dították. A Dalosmúzeumban kiállítják
 majd a dalosversenyek emlékérméit, a
 magyarországi daloskultúrára vonat-
 kozó emléktárgyakat, könyveket, kéz-
 iratokat, műsorkat. (Magy. Tud.)

**Itt az idel Baumgarten-díjasok
 teljes névsora.** A Baumgarten-
 díj, a magyar irodalmi élet egyik leg-
 nagyobb jelentőségű kitüntetése hol-
 nap kerül kiosztásra. Ebben az évben
 kevesebb író szerepel a jutalmazottak
 névsorán, mint a múltban, a Baum-
 garten-díj kezelői ugyanis nem akar-
 ták apró jutalmakra szétforgácsolni
 a díjat. A fődíjat, amely ezúttal kü-
 lönösen magas, 8000 pengő. *Szabó
 Lőrinc* kapta. költőt munkáért. 6—
 6000 pengőt kapott *Kolozsvári-
 Grandpierre Emil, Gulyás Pál és Be-
 nedek Marcell*. 2—2000 pengőt *Berda
 József költői és Csapody Csaba* törté-
 netírói munkásságért.

**NAGYSZABÁSÚ RAZZIA VOLT VA-
 SÁRNPAP ZÁGRÁBBAN.** Zégráb. (MTL)
 A zágrábi rendőrfőnökség szombaton
 esti 11 órától kezdve minden zágrábi
 lakosnak megtiltotta az utcára való ki-
 menetelt, vagy az átmenetelt is az
 egyik házból a másikba. Ugyanakkor
 kikapcsolták a város telefonvonalait.
 A karhatalom ugyanebben az időben
 a magánlakásokban ellenőrizte, nem
 tartózkodnak-e ott a rendőrségnél be-
 nem jelentett, vagy egyéb nem kívánat-
 os személyek. A razzia vasárnap déltől
 ért véget. Vasárnap délelőtt 11 óra
 55 perckor légiriadó is volt a horvát
 fővárosban, amely két óra hét percen
 át tartott. A razziát a hatósági közeg-
 gek a légiriadó alatt is folytatták.

**Százra becsülik a madridi házbeom-
 lás áldozatainak számát.** Madridból je-
 lentik: (MTL) A Német TI jelenti: A
 madridi Salamanca-negyvedben történt
 házösszeomlás alkalmával a halottak
 száma körülbelül százra tehető. Ezek
 közül 35 munkás halálát már kiás-
 ták. A romok alatt levő 67 munkás
 megmentésére nincs remény. A sebesül-
 tek száma száznál több. Ezek közül is
 többnek a halálával kell még számolni.

A GUTENBERG DALKÖR szerdán
 este 7 órakor újból megkezdte a dalpró-
 bák tartását, előzőleg dalköri megbeszélés
 lesz. Az elnökség kéri a tagok pontos
 megjelenését.

**Gyógyszert szállító görög vitorlásokat
 sülyesztett el egy szövetséges tenger-
 alattjáró.** Berlinből jelenti: (MTL) Az
 Interim jelenti: Január 15-én Lemnos
 szigete mellett egy ellenéges tenger-
 alattjáró elsülyesztett három görög vi-
 torlást. A vitorlások személyze-
 téből több ember meghalt. A vitorla-
 sok élelmiszert és gyógyszert szállítottak
 Görögországba.

**VÁRATLANUL BEZÁRTÁK A LEG-
 SZEBB SZÁLLÓT NAGYBÁNYÁN.**
 A Magyar Tudósító jelenti: Nagybánya
 legjobb szállóját, az Ilyán király
 szállót, amely a város tulajdona, azon-
 nali hatállyal a közelmúltban bezárták
 és a város vezetősége megszüntette a
 szálló bérlőjével a szerződését. A kel-
 lemes és tiszta szálló bezárása Nagybá-
 nya idegenforgalmi érdekeinek nagy kár-
 rára van.

**Ankétot rendeznek a szabadalmi ren-
 delet reformjáról.** Ismeretes, hogy a
 szabadalmak és mintaváltások kérdé-
 sének újabb rendezése érdekében a
 kormány rendelettervezetet készített,
 amelyet hozzászólás végett megküldött
 az érdekelteknek. Most elhatározták,
 hogy az Iparjogvédelmi Egyesület, a
 Kereskedelmi Iparkamara, valamint a
 kereskedelmi szakörök és egyéb ér-
 dekeltek bevonásával írásos ankétot
 rendeznek. A beérkező javaslatokat
 közlik a különböző miniszterter-
 mők kiküldöttéből alakult kodifikációs bi-
 zottsággal, amely újból elkészíti a sza-
 badalmi és mintaváltalmi rendeletterve-
 zet új szövegét. (Magy. Tud.)

LÁNGOK

Főszereplői Jávör Pál, Kiss Ferenc, Mezey Mária
 Hétfőn utoljára:
Agótszakad, urileány a CASINO-ban

Egy alkonyatba hajló élel őszét bearanyozza a diadalmas
 ifjuság virágozó tavasza

EMIL JANNINGS világhírnépe

Kivirul az öreg szív

Bemutató hétfőn
 az APOLLO-ban

**Kiosztották a Tuberkulózis Hét Új-
 sági pályadíjait.** A Tuberkulózis elleni
 Országos Szövetség az ifjuság körében
 pályázatot írt ki a tüdővész elleni kü-
 zdelm szellemében írt iskolai dolgozato-
 kokra. Az ország középiskoláiból 1954
 dolgozatot küldtek be a szövetséghez,
 amely 25 pályamunkát pénzjutalomban
 részesített, 180 pályamunka szerzőjét
 pedig dícsőző oklevéllel tüntette ki. A
 legjobbnak talált pályamunka diák-
 szerzőit Johan Béla államtitkár külön-
 levélben buzdította a nemzetmentő
 munkában való további részvételre. Az
 első díjat nyert dolgozatokat Cseh Ti-
 bor, a budapesti kegyesrendi gimnázium
 tanulója, Heller Egon Pál és Ju-
 ház Árpád, a szegei Horthy Miklós
 vegyipari iskola tanulói írták. (Magy.
 Tud.)

**Nagyvárad thj. város polgármesteri
 hivatala**

1042—1944—III.

HIRDETMEY

Ertesítem az érdekelteket, hogy a
 földművelésügyi miniszter úr által el-
 rendelt 3 napos szőlősgazda-képző tan-
 folyamat január hó 27, 28 és 29-én meg-
 tartja a bihari-olaszegyi szőlészeti és bor-
 rászati felügyelő.

A tanfolyamot a Sal Ferenc-utca 9.
 szám alatti Magyar Ház helyiségében
 tartják meg minden nap délután fél 3
 órai kezdettel.

A tanfolyamon résztvevni szándéko-
 zók jelentkezzenek a helybirtói hivatal-
 ban (Nagy Sándor utca 6. sz.)
 Nagyvárad, 1944. január 17.

**Klemens Rezső a. k.
 gazdasági tanácsnok.**

RÁDIÓ

KEDD, JANUÁR 18.

8.35 Délelőtti muzsika.
 10.15 Zenekari művek
 11.15 Mihály Feerne gondolkazik.
 11.40 Divattudósítás.
 12.10 A Rádiózenekar műsorából.
 13.30 Hosszúlevek uzennek. A Vöröske-
 reszt baltarsj rádiószolgálat.
 14.00 Szórakoztató zene.
 15.00 Délutáni muzsika.
 15.30 Gyermekdélután.
 16.20 Hinczky László szalonzenekara.
 17.00 A rádió hangversenydobogóján.
 18.00 Közvetítés Berettyóújfaluból.
 18.20 Táncczene a javából.
 19.00 Emlékezés Blaha Lujzára.
 19.40 Imrédj Molnár László dr előadása
 Lengyelországról.
 20.00 Farsangi könnyű muzsika.
 22.40 Szimfónikus művek.

Budapest II.

19.00 Mezőgazdasági felőra.
 19.30 Forrai Miklós kamarakörusa.
 20.00 Lukács József megemlékezése Ko-
 nny Jánosról.
 20.20 Csary-Clamer Mihály dr előadása

**Megindult a sielés — sok dolguk
 akadt a mentőknek.** A Budapesti Érte-
 sítő jelenti: Vasárnap a budai hegyeket
 több ezer síelő kereste fel. A hó nagyon
 kedvezőtlen volt a sielésre, olvadt és
 éppen e miatt a mentőkülönítménynek
 rengeteg dolga volt. Egy nap folyamán
 körülbelül 50 baleset történt. Körülbe-
 lül 40 síelő ezenvedett könnyebb sérü-
 lést, de több súlyos eset is történt. —
 Meglepő, hogy a balesetet ezenvedettek
 között alig akadt nő. Mindössze egy női
 igyezték fel a mentők.

E temették az Immacu ata Inté- zet főnöknőjét

(Nagyvárad.) Lapunk legutóbbi
 számában megírtuk, hogy *Paula*, az
 Immaculata Intézet főnöknője pé-
 téken meghalt. Temetése vasárnap
 délelőtt 10 órakor történt az újvárosi
 templomból a káptalan jelenlétében.
 A megboldogultat a Rulikovszky tem-
 etőben helyezték örök nyugalomra.

Meghalt Incze András MAV főmozdonyvezető

Nagyvárad, január 17. Incze András
 nyugalmazott MAV főmozdonyvezető, a
 református egyház volt presbitere, a
 Magyar Part intézőbizottságának és a
 reformátusok bankja felügyelőbizottsá-
 gának tagja, hosszas betegskés után
 meghalt. A román megszállás idejében
 buzgó munkása volt a magyar köz-
 életnek s tevékenységével, nemes em-
 beri értékeivel a nagyváradi magyar
 társadalom általános megbecsülését
 vívta ki. Halála mely részvétet váltott
 ki barátai és tisztelői körében. Két
 gyermeke, Incze Endre budapesti nagy-
 kereskedő és Incze Ilona református
 iskolai tanítónő gyászolja. Temetése
 kedden délután fél négy órakor lesz az
 Olasz-temető Havassy kapuájából.

Orvoshoz indult — meghalt a szánkón

Nagyvárad, január 17. Putnokj István
 31 éves tokaji születésű napszámos, Bi-
 harfőlegyházán két nap óta feltűnően
 rosszul érezte magát. Hétfőn reggel
 szánkót fogadott, hogy Nagyváradon
 orvosnal megvizsgáltaassa magát. Mikor
 délelőtt 11 óra tájban Váradra érkezett,
 az Árpád vezér-úton a közlekedő szán-
 kón meghalt.

A rendőri bizottság nem tudta meg-
 állapítani a halálkozás okát és azért fel-
 kérték dr. Heóthy Konrád orvostanárt,
 hogy a gyanus körülmények között
 meghalt ember felboncolja.

